

Список використаних джерел:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р. № 4651-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.
2. Танривердієв Х.М.-О. Досудове розслідування у кримінальних провадженнях щодо народних депутатів України: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 – кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність. К., 2020. 269 с.

Лукашук Каріна Русланівна

*аспірантка кафедри кримінального процесу, детективної та
оперативно-розшукової діяльності Національного університету
«Одеська юридична академія»*

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПІДОЗРУ ОСОБИ, ЩО ЗНАХОДИТЬСЯ ЗА МЕЖАМИ КОРДОНУ УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ

При затриманні особи на місці вчинення кримінального правопорушення або коли місцезнаходження особи, якій має бути вручене повідомлення про підозру встановлено, при цьому особа умисно не одержує повідомлення про підозру, у слідчого, прокурора не виникають проблемні питання щодо застосування інституту повідомлення про підозру під час кримінального провадження.

Проте, на практиці наявні випадки, коли особа, що підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, відсутня за місцем постійного проживання, перебування, навчання, роботи тощо, або без поважних причин не з'являється на виклики, вчиняє навмисні дії, спрямовані на уникнення одержання повідомлення про підозру та всіляко ухиляється від проведення слідчих, процесуальних дій, які вимагають участі підозрюваного. Такі випадки є

найбільш проблемними під час правозастосування інституту повідомлення про підозру.

Статтею 135 КПК України визначений наступний порядок здійснення виклику в кримінальному провадженні. Особа викликається до слідчого, прокурора, слідчого судді, суду шляхом вручення повістки про виклик, надіслання її поштою, електронною поштою чи, здійснення виклику по телефону або телеграмою. Повістка про виклик особи, яка проживає за кордоном, вручається згідно з міжнародним договором про правову допомогу, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, а за відсутності такого – за допомогою дипломатичного (консульського) представництва (ч. 7 ст. 135 КПК України) [75].

Розділ IX (Глави 42–46 КПК України) визначає порядок міжнародного співробітництва під час кримінального провадження. Глава 42 стосується загальних засад міжнародного співробітництва, а Глава 43 визначає порядок міжнародної правової допомоги при проведенні процесуальних дій, до яких відноситься вручення особі повідомлення про підозру.

Статтею 545 КПК України закріплено, що під час досудового розслідування із запитам про міжнародну правову допомогу у кримінальному провадженні звертається Офіс Генерального прокурора та НАБУ, а під час судового провадження – Міністерство юстиції України [75].

Отже, Офіс Генерального прокурора є центральним органом України у сфері міжнародного співробітництва стосовно питань, які виникають під час досудового розслідування у кримінальному провадженні (окрім досудового розслідування кримінальних правопорушень, віднесених до підслідності Національного антикорупційного бюро України, яке у таких випадках здійснює функції центрального органу України), а Міністерство юстиції України – стосовно питань, які виникають під час судового розгляду або виконання судових рішень у кримінальному провадженні. У складі зазначених органів діють спеціальні підрозділи з питань міжнародного співробітництва.

На офіційному веб-сайті Міністерства юстиції України наведений перелік двосторонніх та багатосторонніх міжнародних договорів у сфері правової допомоги та правового співробітництва у цивільних та кримінальних справах (по країнах) [100].

Професор Ю. М. Чорноус зазначає, що всі дії, які можуть бути проведені у межах міжнародної правової допомоги, можуть бути умовно розділені на дві групи: а) процесуальні дії, передбачені КПК; б) процесуальні дії, передбачені міжнародними договорами України. Зокрема вручення письмового повідомлення про підозру [13, с. 240].

Повістка про виклик особи, яка проживає за кордоном, вручається згідно з міжнародним договором про правову допомогу, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, а за відсутності такого – за допомогою дипломатичного (консульського) представництва.

Отже, виклик особи в кримінальному провадженні, яка проживає за кордоном, здійснюється в порядку, передбаченому міжнародними договорами України про правову допомогу, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України (основні з яких вказано вище), а за відсутності такого – за допомогою дипломатичного (консульського) представництва. досліджувана частина ст. 135 КПК України фактично відсилає до розділу IX КПК України, який визначає порядок міжнародного співробітництва під час кримінального провадження, що містить спеціальну статтю, яка визначає порядок виклику особи, яка перебуває за межами України (ст. 566 КПК України).

Список використаних джерел:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13 квіт. 2012 р. № 4651-VI. Верховна Рада України: [сайт]. URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text.](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text;);
2. Атаманов О. М. Процесуальний порядок вручення письмового повідомлення про підозру особі, яка перебуває за межами України. Science and

practice of today: IX International scientific and practical conference. November 16–19, 2020. Ankara, Turkey. С. 239–244.;

3. Перелік двосторонніх та багатосторонніх міжнародних договорів у сфері правової допомоги та правового співробітництва у цивільних та кримінальних справах (по країнах). Міністерство юстиції України: [сайт]. <https://minjust.gov.ua/m/perelik-dvostoronnih-ta-bagatostoronnihmijnarodnih-dogovoriv-u-sferi-pravovoi-dopomogi-ta-pravovogo-spivrobitnitstvau-tsivilnih-ta-kriminalnih-spravah-po-krainah>.

Клепиковський Володимир Геннадійович

аспірант кафедри кримінального процесу, детективної та оперативно-розшукової діяльності Національного університету «Одеська юридична академія»

СПЕЦИФІКА ЗАЛУЧЕННЯ ПОНЯТИХ ДО ОГЛЯДУ МІСЦЯ ПОДІЇ

Хоча законодавець прямо не передбачає обов'язкового (або альтернативного) залучення понятих до проведення огляду місця події (обмежившись лише оглядом трупа та оглядом, що проводиться в житлі чи іншому володінні особи), в слідчій практиці майже неможливо знайти випадки, коли б огляд місця події проводився без понятих. В той же час оперативність в проведенні даної слідчої (розшукової) дії може викликати певні труднощі з пошуком понятих в нічний час або у віддаленій місцевості. При цьому мають застосовуватися загальні умови щодо понятих, які не можуть бути потерпілими, родичами підозрюваного, обвинуваченого і потерпілого, працівниками правоохоронних органів, а також особами, заінтересованими в результатах кримінального провадження (ч. 7 ст. 223 КПК України). І якщо спорідненість